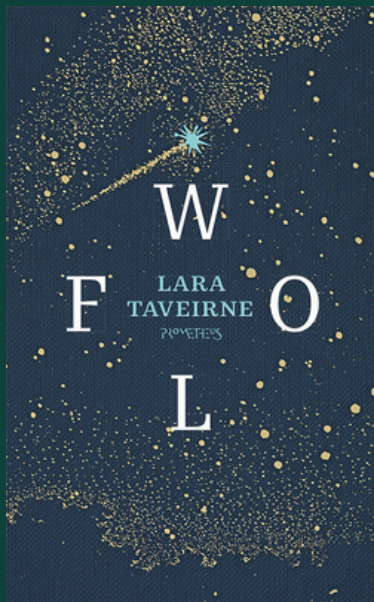

Lara Taveirne over 'Wolf'

Zijn er persoonlijke ervaringen in het boek geslopen?

Ik heb vier fictieboeken geschreven, maar mijn vijfde roman 'Wolf' is gebaseerd op een ware gebeurtenis: de dood van mijn broer Wolf. Ik groeide op in een bruisend gezin van vijf kinderen. De jongste heette Wolf. Op z'n achttiende verliet hij zijn kot, zonder iemand op de hoogte te brengen. Een halfjaar later werd zijn lichaam levenloos aangetroffen in een bos in Lapland. Onder zijn kleren vonden de speurders zijn dagboek terug, een zwart Moleskine-schrift, met daarin het verslag van zijn laatste reis naar het noorderlicht.

In het boek sla ik het dagboek van mijn overleden broer weer open. Blik ik terug op mijn kinderjaren in een warm nest, de woelige maanden van Wolfs vermissing en de nog woeliger jaren na zijn dood.

"In het autobiografische 'Wolf' woelt Lara Taveirne afgrond diep in de rouw en herinneringen aan haar broer, nakomer Wolf. Op 18-jarige leeftijd verdween hij, om dood te worden teruggevonden in Lapland. Hoe ga je om met zo'n immens verdriet?"
– Dirk Leyman in De Morgen, 14 september 2024

"Het feestje in mijn buik dat ik anders voel bij de release van een boek heeft plaatsgemaakt voor schuchterheid. Mijn eigen verhaal vertellen is veel kwetsbaarder dan me, zoals anders, achter de fictie verstoppen."
– Katrien Steyaert in De Standaard, 20 september 2024

Hoe is het idee voor het boek ontstaan?

Ik heb een 87-jarige pennenvriend, Frans Pannekoek. Hij was jarenlang de beste vriend van Gerard Reve en woont op een berg in Spanje. Hij vroeg me in een brief of ik mijn leven voor hem kon samenvatten. Tot mijn verrassing lukte dat.

Toen wilde ik ook eens proberen om het verhaal van mijn broer Wolf samen te vatten. Voor mezelf en mijn kinderen, om een soort grip te krijgen op dat immense verdriet. Het werden negen pagina's, die per ongeluk uit de printer rolden toen mijn man een factuur wilde printen. Hij kwam naar mij toe en zei dat ik iets héél moois had geschreven, iets dat ik moest delen met een publiek. We kregen er bijna ruzie over, want ik vind autofictie niet interessant, navelstaarderij. Uiteindelijk betrokken we er mijn redacteur bij en ook hij was erg geraakt door wat hij las en noemde het een universeel werk.

Hoe zag jouw schrijfproces eruit?

In het boek reflecteer ik over het schrijfproces. Ik noem mezelf een opzichtige schrijver, iemand die twee toetsenborden per jaar de vernieling in slaat. Ik beschrijf het gejaagde gemak waarmee sommige hoofdstukken op het beeldscherm verschenen, maar ook de bruuske stilstand die volgde omdat ik ineens bang werd of ik dat boek wel mocht schrijven, of ik me er Wolf niet te veel mee toe-eigende.

Ik schrijf graag onderweg. In de trein of in het voorlaatste hokje in het gendervrije toiletblok van de school waar ik lesgeef. Daarom noem ik mezelf vaak een kantlijnauteur, iemand die maar wat bij elkaar kriebelt op de wc-pot.

Welke rol speelt research in dat schrijfproces?

Om te beginnen heb ik het dagboek dat mijn broer bijhield van zijn laatste reis minutieus nagelezen. Verder moest ik het vaak doen met mijn jeugdherinneringen. Maar als snel rees de vraag: Kunnen die iets ophelderen? Hoe betrouwbaar is ons geheugen?

Voor ik het boek kon afronden, besloot ik dat ik nog één ding moest doen: de reis maken die mijn kleine broer me had voorgedaan. Niet dat ik geloofde dat ik zijn voetsporen zou terugvinden, wel omdat ik wilde nagaan of het klopte wat hij in zijn dagboek schreef: 'Het is hier anders stil dan thuis.'

Wat is de toon en stijl van de roman?

Dirk Leyman schreef hierover in De Morgen: "Taveirne, adept van het plastische, weelderige schrijven, hanteert een opvallend ingehoudener taalregister, zonder de soms mateloze fiorituren die we van haar gewend zijn."

En Anne Louïse van den Dool in de lage landen: “Soms dreigen haar beschrijvingen ietwat sentimenteel te worden (familieleden die elkaar in de armen vallen en elkaars gezichten nat huilen). Toch vergeef je het de schrijver direct, omdat er zoveel pakkende beelden tegenover staan: volgeregende laarzen, de witte handschoenen van de begrafenisondernemer, de zoektocht naar de laatste rustplaats via Google Maps.”

Het boek is in de jij-vorm geschreven en kan dus gezien worden als een lange brief aan Wolf. “Met magisch schrijven haalt Taveirne haar broer terug,” zegt Anneleen Princen in Cutting Edge.

Welke boeken of auteurs hebben jou beïnvloed bij het schrijven?

Het boek is een onversneden ode aan de literatuur en dus krijgen mijn grote helden er ook een plekje in, zoals Charlotte Mutsaers en Jeffrey Eugenides. Ook ‘Voyage au bout de la nuit’ speelt een terugkerende rol. Net zoals het dagboek van Anne Frank, het sprookje van Roodkapje, Vrouw Holle, Sneeuwwitje en Icarus.

Ik citeer ook het werk van de Britse door mij zeer bewonderde Jeanette Winterson. In een boek van haar vond ik de woorden die me de moed gaven om dit boek af te werken: “Ik had woorden nodig, omdat ongelukkige families samenzweringen van stilte zijn. Diegene die de stilte doorbreekt, wordt dat nooit vergeven. Hij of zij moet leren om zichzelf te vergeven.”

De tocht van Wolf herinnert aan ‘Into the Wild’. Wolf reisde met een exemplaar van ‘On the Road’ op zak. En in zijn dagboek zijn verwijzingen naar ‘Brommer op zee’, het kortverhaal van Biesheuvel.

Welke thema’s komen in het boek aan bod?

Verdwijnen is een terugkerend thema in mijn oeuvre, net als zelfdoding en groeipijnen. Ik schrijf graag familiegeschiedenissen, waarbij ik me de vraag stel of we opgelopen trauma’s doorgeven van generatie op generatie. Ook dagboeken en brieven spelen een belangrijke rol in mijn werk. Verder benoemen mensen vaak een nostalgische sfeer als ze mijn boeken proberen te beschrijven. Alsof het zich afspeelt in de kleuren van een super-8-film.

“‘Gemis is een zeer besmettelijk iets,’ schrijft Lara Taveirne. We geloven haar op haar woord. Want wie haar autobiografische relaas ‘Wolf’ dichtklapt, is op zijn beurt volkomen mee ondergedompeld in de rouw om haar verloren broer en “zijn wens om volledig en voorgoed te verdwijnen”. Akelig dichtbij haalt Taveirne het ongefilterde verdriet van haar en haar familie, de peilloze ontredde en die berg verwarrende herinneringen waar je het vervolgens moet mee stellen.”

– Dirk Leyman in De Morgen, 14 september 2024

Welke boodschap wil je meegeven met dit verhaal?

Ik geloof blind in de troostende kracht van een verhaal, in pogingen om met goed gekozen woorden de wonde dicht te schrijven.

Er zijn twee citaten uit het boek die een antwoord geven op deze vraag.

“Aan het begin van dit boek durfde ik hoogmoedig te beweren dat ik Wolf terug wilde schrijven. ‘Ik wil je terugschrijven. Antwoorden op de afscheidsbrief die we niet kregen, omdat de poging in snippers in je vuilnisbak is beland.’ Intussen ben ik erachter gekomen dat dit onmogelijk is, dat ik je op zo veel manieren kwijt ben geraakt dat ik alleen daarover kan schrijven. Over de spleten en gaten waarin je bent weggeleden.”

“Ik hoop dat jij het niet erg vindt dat ik jou hertekend heb, Wolf. Herschreven. Dat ik je lichaam in een verhaal heb gewikkeld. Een verhaal in een verhaal in een verhaal in een verhaal. Alles om je te beschermen tegen de kou. Alles om je te beschermen tegen het echte verdwijnen.”

Anne Louïse van den Dool beschrijft het ook mooi in de lage landen:

“De neiging is groot om van zo’n dramatische gebeurtenis een filmisch verhaal te maken, met een pakkend begin en een passend slot. Maar zo gemakkelijk laat de werkelijkheid zich niet kneden, zeker niet als het zulk rauw verdriet betreft als in ‘Wolf’. Toch – of misschien juist daarom – lukt het Taveirne een ijzersterk boek over rouw af te leveren: een verhaal dat laat zien hoe groot de leegte is die een dierbare kan achterlaten.”

Lees meer over Lara Taveirne en haar werk

- [Schrijver Lara Taveirne: “Ik vind ‘redding’ en ‘troost’ mooie woorden, maar bijna te naïef voor wat wij doorstaan hebben”](#) - De Standaard (achter betaalmuur)
- [Op zoek naar de ongrijpbare broer in Lapland](#) – De Morgen (achter betaalmuur)
- [In ‘Wolf’ van Lara Taveirne laat de werkelijkheid zich niet boetseren](#) - de lage landen
- [Huilen om Wolf](#) – Cutting Edge